

which lean against the innovative component. The review of some projects which assume creation of specific products and services which are caused by natural and climatic features of region is given.

Keywords: investments, republic Sakha (Yakutia), the innovative approach.

УДК 332.1:330.332:69(477)

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ БУДІВЕЛЬНОГО КЛАСТЕРУ

Ращупкіна В.М., д.е.н., проф. Донбаська національна академія будівництва і архітектури

Іванова В.В. к.е.н., доц. Макіївський економіко-гуманітарний інститут

Постановка проблеми. Останнім часом трансформаційні процеси в економіці України, активізують проблеми пошуку нових форм організації виробництва і виробничих відносин, які мають створювати конкурентні переваги. Механізм господарювання, що склався, а також необхідність зростання економічного потенціалу держави, визначають вимоги до створення організаційних структур управління - виробничих кластерів. Функціонування яких неможливе без побудови науково-обґрунтованої методології оцінки ефективності функціонування кластеру. Під оцінкою ефективності кластеру, в широкому сенсі, слід розуміти систему показників, що дозволяють вимірювати результати його економічної діяльності. У проведеному дослідженні методологія оцінки кластеру розглядається з двох позицій: впливу кластеру на макроекономічні показники і впливу кластеру на ефективність підприємств – учасників будівельного кластеру.

Аналіз останніх досліджень. Серед вітчизняних та зарубіжних учених, які досліджували методологію оцінки ефективності економічних систем, у тому числі й кластерів, можна виділити наступних: Л.Б. Вардомського, А.В. Глотко, К.В. Гончарова, Ю.Г. Лаврикова, В.В. Малахова, В.А. Матвеева, В.А. Наумова, І.В. Пилипенко, О.А. Романова, С.І. Соколенко, О.С. Федоренко, Т.А. Шиндіна та ін. Зокрема, недостатньо вивчені тенденції формування організаційної структури, економічний механізм, що ілюструє взаємозв'язок у виробничому процесі суб'єктів господарювання, внутрішню динаміку виробництва кластерних об'єднань.

Мета статті. Обґрунтування методології функціонування економічної бізнес-моделі, побудованої на новому економічному механізмі взаємозв'язків суб'єктів господарювання які мають стратегічну направленість.

Результати дослідження. Необхідно відзначити, що будівельний комплекс є складною міжгалузеву систему, питома вага якої у ВВП України досить значна, становить 8%, охоплює майже 10% усіх зайнятих у народному господарстві, з них 6% – у будівництві. Базовою ланкою є промисловість будівельних матеріалів. В Україні виробництво будівельних матеріалів отримало високий розвиток завдяки значній сировинній базі та давньому господарському освоєнню території. Тож з методологічної точки зору для розвитку інвестиційно-будівельної стратегії необхідне обґрунтування методології його функціонування в національній економіці — економічної моделі, побудованої на новому, економічному механізмі взаємозв'язків суб'єктів господарювання які мають стратегічну направленість. Тільки на основі такої моделі, оцінки потенціалу інвестиційно-будівельного комплексу можна виявити основні чинники, макроекономічні взаємозв'язки і тенденції, залежність інвестиційно-будівельної активності від економічних циклів, процесів в областях і регіонах, здійснювати науково обґрунтоване прогнозування і регулювання розвитку будівельного комплексу.

Формування кластерної бізнес - моделі з внутрішніми бізнес процесами є інтеграційною взаємодією юридичних суб'єктів, пов'язаних між собою координаційними відносинами великого бізнесу. Організаційна структура кластерної бізнес - моделі представлена на рис.1.1. В результаті спільної інтеграційної діяльності усі учасники будівельного кластера досягнуть основоположної мети: розвиток внутрішнього ринку, а на цій основі залучення інвестицій в регіони і державу в цілому;

підвищення конкурентоспроможності учасників кластера за рахунок упровадження нових технологій;
зниження витрат і підвищення якості відповідних наукоємних послуг за рахунок ефекту синергії і уніфікації підходів в якості, логістиці, інжинірингу, інформаційних технологіях і т.д.;

забезпечення зайнятості, підвищення продуктивності праці в умовах реформування крупних підприємств і аутсорсингу;

консолідоване лобювання інтересів учасників кластера в різних органах влади;
підвищення ефективності бізнесу – за рахунок ряду чинників, основними з яких є:
поліпшення фінансово-господарської діяльності на основі гарантованого портфеля замовлень для внутрішнього ринку збуту продукції і стабілізації взаємних поставок сировини, матеріалів, послуг і інше;

збільшення прибутку кожного учасника в результаті зростання об'ємів виробництва і оптимізації внутрішніх цін на проміжну продукцію з урахуванням конкурентноздатних оптових цін на кінцеву продукцію;
зменшення суми необхідних оборотних коштів за рахунок прискорення їх оборотності і впорядкування взаєморозрахунків;

фінансове забезпечення інвестиційної діяльності на більш вигідних умовах в результаті участі в будівельному кластері «внутрішнього комерційного і банківського капіталу» і ін.

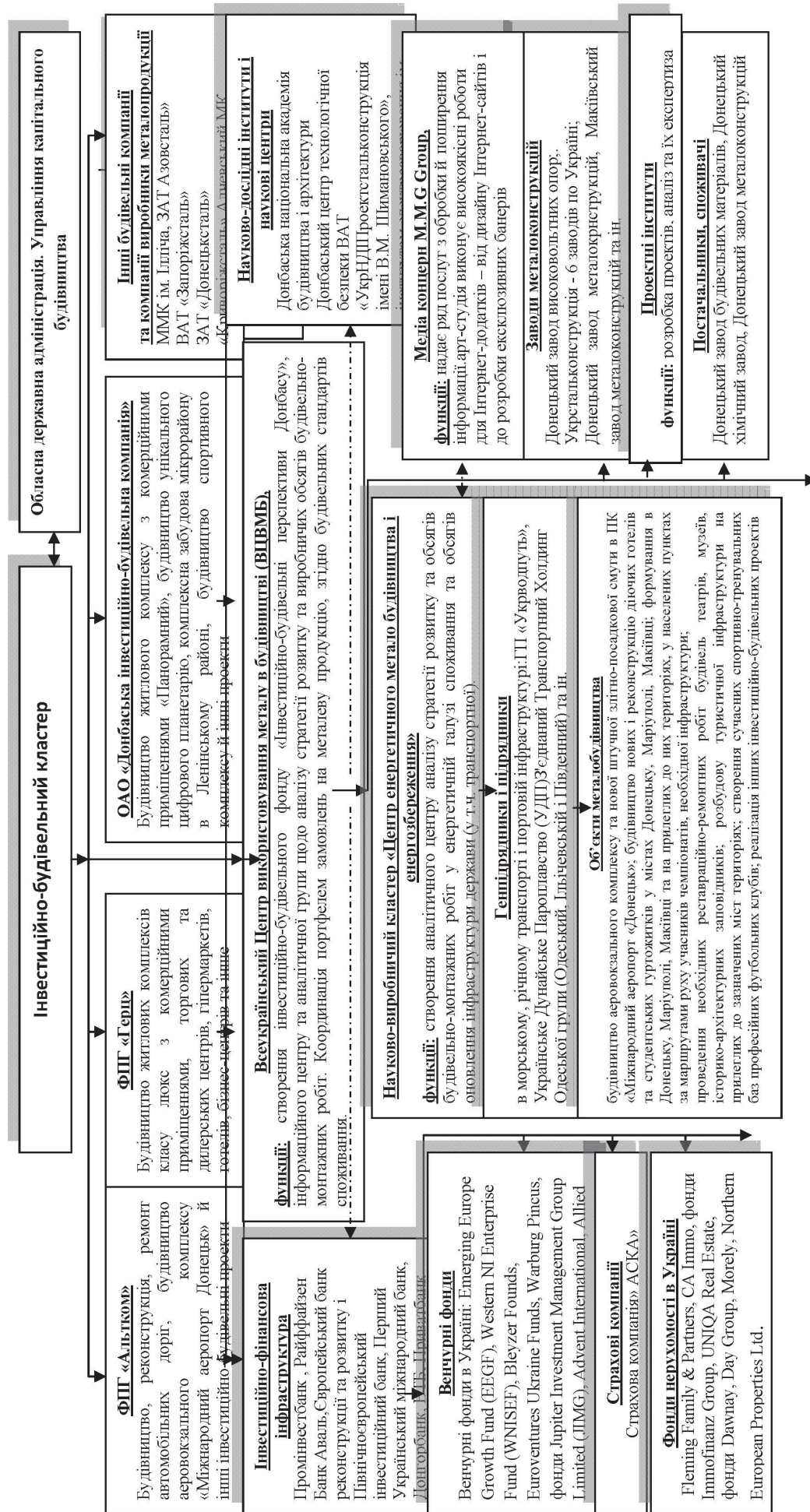

Рис. 1. Організаційна структура управління бізнес процесами будівельного кластеру

Сприяючи рішення найважливішої державної політики в своїй господарській діяльності учасники повинні розраховувати на відповідну державну програму розвитку, що забезпечувала б ефективне управління й розвиток будівельного кластера. В організаційну структуру управління необхідно включати інвестиційно-фінансову інфраструктуру, а саме: Перший Український міжнародний банк, Донгорбанк, ВТБ, Приватбанк, а також страхові компанії і ін. Для забезпечення ризикових інвестицій щодо проектів металобудівництва необхідно створювати венчурні фонди і пайові інвестиційні фонди. Внутрішні бізнес-одиниці яких складають групи (власників, виробничі, комерційні фінансові, сервісні, наукові блоки).

При цьому є дуже важливим вибір організаційно-правової форми функціонування кластерних об'єднань, регулювання виробничих взаємозв'язків, це впливає як на інтеграцію виробничих бізнес - процесів, так і на користь її учасників.

По-перше, на відміну від договору про спільну діяльність, координація в управлінні досягається за рахунок інтеграції капіталу у стратегічному альянсі. Який приймає реорганізаційне рішення про створення нової компанії у організаційно-правовій формі – корпорація для реалізації бізнес – цілі. Таке надасть можливість за рахунок її доходів направляти фінансові джерела на використання у виробничій сфері та у напрямку техніко-економічного розвитку, вдосконалення виробництва продукції відповідно до перспективної стратегії і інвестиційної політики стратегічного альянсу. Наявність центральної компанії посилює ступінь організаційних процесів у виробництві, дозволяє перейти від скоординованої співпраці до більш тісних керованих взаємозв'язків, що гарантує велику міцність інтеграції.

По-друге, не дивлячись на деякі обмеження, підприємства, що входять в корпорацію, залишаються юридично і економічно самостійними. Корпорація не відповідає за зобов'язаннями його учасників, а учасники не відповідають за зобов'язаннями корпорації.

Головною передумовою ефективного функціонування кластерних об'єднань є довгострокове планування, координаційна політика, закріплююча довіру до партнерів, прагнення до співпраці вищого і середнього менеджменту компаній союзників.

Припускаючи, відповідно до українського законодавства спільно і на основі договору учасників для споріднених промислових підприємств металургійної галузі, а саме: «Метінвест Холдингу» і ВАТ «ММК ім. Ілліча», є економічно доцільним розвиток будівельного кластера з його бізнес-процесами, що надає можливість розширення сегменту споживання металевих конструкцій у будівництві, освоєння додаткових обсягів металургійного виробництва. Та як координуючого внутрішнього структурного підрозділу заснування Всеукраїнський Центр використання металу в будівництві (ВЦВМБ), якому делегувати повноваження:

в централізованому управлінні виробничими обсягами споживання металопродукції в інфраструктурі держави в межах загальної бізнес – цілі;

в отриманні додаткового портфеля замовлень на оновлення металофонду інфраструктури України для споріднених галузей як металургійна, машинобудівна та ін.;

створенні інвестиційно-будівельного фонду «Інвестиційно-будівельні перспективи Донбасу»;

створенні інформаційного центру та аналітичної групи щодо аналізу стратегії розвитку та виробничих обсягів будівельно-монтажних робіт;

координації портфелем замовлень на металеву продукцію, згідно будівельних стандартів споживання.

створенні «Науково-виробничого Центру енергетичного метало будівництва і енергозбереження» функції якого полягатимуть у координації обсягів споживання металевих конструкцій у енергетичній галузі. Та як внутрішньої організаційної структури: аналітичного координаційного центру; центру економічного аналізу стратегії розвитку; центру економічного аналізу впровадження обсягів будівельно-монтажних робіт у енергетичній галузі; аналізу обсягів оновлення інфраструктури держави (у т.ч. транспортної).

Для досягнення мети ВЦВМБ повинен забезпечити взаємодію з Міністерством регіонального розвитку і будівництва, економіки, промислової політики і Кабінетом Міністрів України, з Верховною Радою України, з Адміністрацією Президента, а також з УКРНІІ Проектстальконструкція ім. В.Н. Шимановського, інститутом електрозварювання ім. Патона, міжнародними організаціями. ВЦВМБ повинен досягти національного рівня визнання з розвинутою організаційною структурою на регіональних рівнях та Україні.

Методологію формування кластерних об'єднань наведено на рис. 2.

Висновки. У процесі дослідження доведено, що створення будівельного кластера в рамках регіонального інвестиційно-будівельного комплексу Донецької області приведе до зростання інвестицій, розвитку малого й середнього підприємництва, підвищення гнучкості й мобільності будівельних компаній та інших позитивних напрямків розвитку регіональної економіки.

РЕЗЮМЕ

Розглядається науково-методологічний підхід, щодо проблем управління регіонально-інвестиційним розвитком будівельного комплексу. Обґрунтовано економічну доцільність створення кластерної бізнес-моделі, організаційну структуру управління, методологію формування виробничих взаємовідносин.

РЕЗЮМЕ

Рассматривается научно-методологический подход к проблеме управления регионально-инвестиционным развитием строительного комплекса. Обоснована экономическая целесообразность создания кластерной бизнес-модели, организационной структуры управления, методологию формирования производственных взаимоотношений.

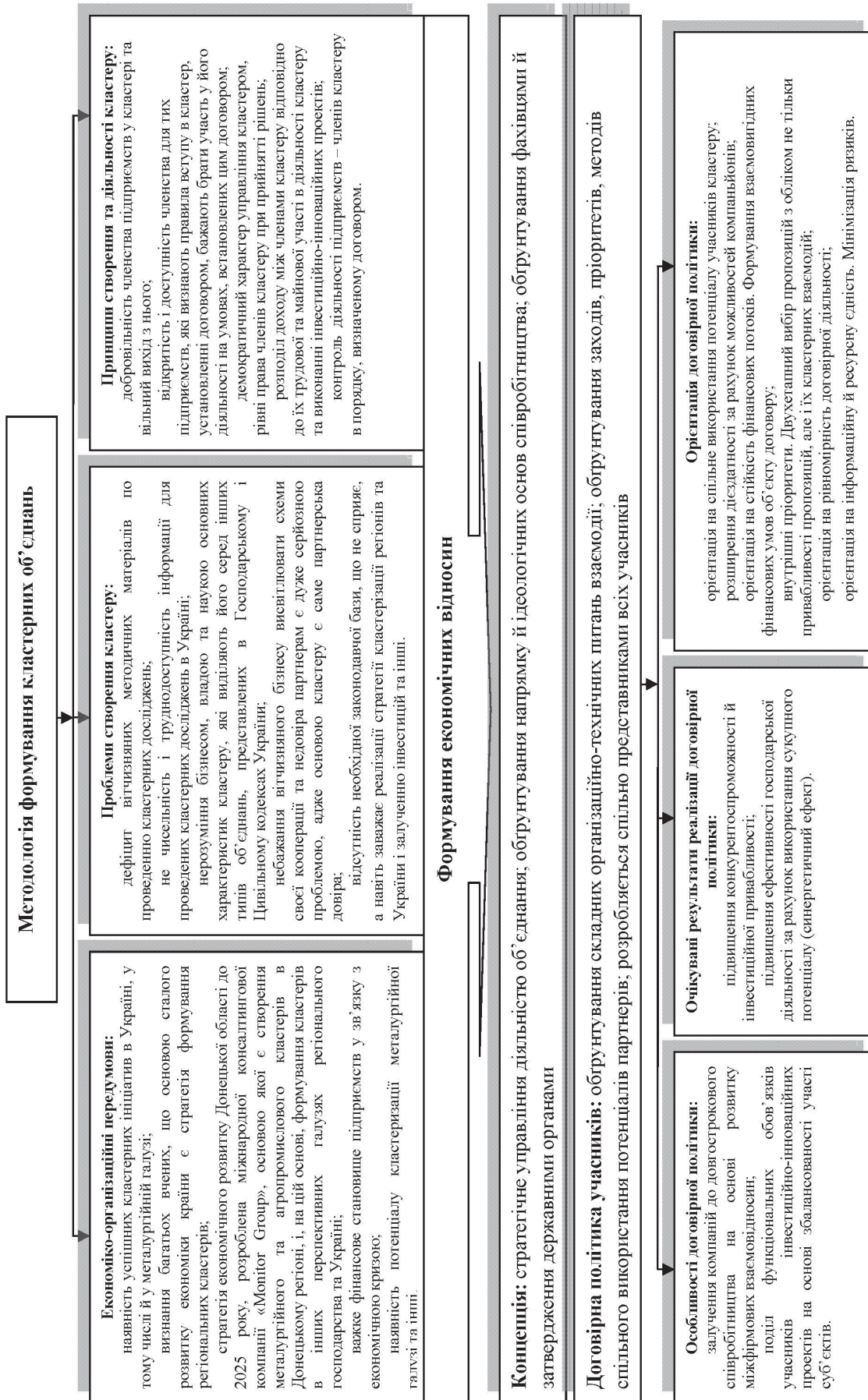

Рис.2. Схема методології формування кластерної моделі функціонування

SUMMARY

Scientific-methodological approach is considered, in relation to the problems of management by regional-investment development of build complex. Obgruntuvano financial viability of creation of cluster business-model, organizational structure of management, methodology of forming of production intercommunications.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ.

1. Ращупкіна В.М. Управління розвитком економічних процесів при реорганізації промислових комплексів/ В.М Ращупкіна /Монографія //ДонНАБА.-Макіївка,2009.-346с.
2. Соколенко С.І. Кластери в глобальній економіці / С.І.Соколенко.– К.: Логос, 2004. – 848с.

УДК 338.465:621.31(339)

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Рябчин О.М., к.е.н., доцент кафедри міжнародна економіка, Донецький національний університет

Проблема зміни клімату є одним з елементів проблеми сталого розвитку. У результаті цього політика в області клімату може бути більш ефективною, якщо вона буде включатись в послідовному порядку до більш широких стратегій, спрямованих на додання національним і регіональним схемам розвитку сталого характеру.

Історичний розвиток економічної думки (навчання Сміта, Рікардо, Мальтуса, Міля та інших) призвів до домінування в ХХ столітті неокласичної економічної науки. В останні десятиріччя в пацях традиційних економістів основна увага приділяється турботам про довкілля, де головне місце посіла тема “інтерналізації екстерналій (зовнішніх факторів)” Альфреда Пігу. Під екстерналіями розуміють чинники та явища, які є зовнішніми стосовно ринкового механізму, і тому вони не впливають на роботу ринку та процес ринкового ціноутворення. Такими екстерналіями можуть бути соціальні та екологічні наслідки економічної діяльності людей, які не відображаються ринковими механізмами і не впливають на визначення рівноважних цін.

Відповідно до логіки Пігу, екосистеми належним чином не охороняються в процесі економічної діяльності через те, що їх вартість не включається до ціноутворення, а отже в ринкові сигнали, які визначають економічні рішення індивідуальних виробників і споживачів, та економічної системи в цілому. Інтерналізація екологічних і соціальних екстерналій – це трансформація додаткових витрат, спричинених зовнішніми щодо вільного ринку екологічними і соціальними факторами, у внутрішні витрати виробництва, тобто їх інтеграція в ринкове ціноутворення. [1]

Економіка довкілля базується на неокласичній економічній теорії, зосереджується на цінах, і головне питання полягає в тому, як інтерналізувати зовнішні екологічні витрати, щоб досягти цін, які віддзеркалюють повні соціальні гранично можливі витрати.

Як деяке наближення до реальності неокласична модель була прийнятною в часи, коли фізичні масштаби людської економіки, і зокрема зумовленого нею ресурсопотоку, були незначними порівняно з відповідними параметрами глобальної екосистеми.

Однак неокласична економіка дедалі частіше постає перед наростаючою і дедалі складнішою проблемою інтерналізації екологічних і соціальних екстерналій – трансформації додаткових витрат, спричинених зовнішніми щодо вільного ринку екологічними і соціальними факторами у внутрішні витрати виробництва, тобто їх інтеграції в ринкове ціноутворення.

Екологічна економіка, яка виникла наприкінці ХХ ст. як інтегральна (синтезуюча) наука, поєднує підходи і досягнення різних наукових шкіл і дисциплін, та пропонує інший, більш комплексний погляд на економічну діяльність людей в контексті її взаємозв'язків з природним середовищем та людськими спільнотами.

На основі дослідження еволюції екологічних поглядів на розвиток економіки, враховуючи посилення екологічної складової в розвитку глобалізаційних процесів, а також в результаті виділення еколого-енергетичних загроз як найнебезпечніших подальшому існуванню людської цивілізації, запропоновано виділення категорії «глобальна екологічна економіка», яку слід визначити як тип міжнародного сталого економічного розвитку світового господарства в умовах зміни клімату, що забезпечує глобальну еколого-енергетичну безпеку, через зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів, підвищення енергоефективності, розвиток відновлювальної енергетики та ринкових механізмів скорочення викидів парникових газів (ПГ) (рис 1).